НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 51-554-04-152
Дата: 08 / 04 2025 г.
12.00

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА
Г-ЖА ПАВЕЛА МИТОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС внасям аргументирано предложение по приетия на първо гласуване на първо гласуване законопроект за изменения и допълнения на Закона за енергията от възобновяеми източници № 51-554-01-72 от 21.03.2025 год. внесен от народните представители Делян Добрев, Павела Митова и Красен Кръстев, както следва:

Предлагам параграфи от 1 до 18 да отпаднат.

ВНОСИТЕЛ/И/:

МОТИВИ

Законът за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИД на ЗЕВИ), внесен от трима народни представители

1) Законопроектът е израз на грубо незачитане на обществения интерес – предлага се пренасяне само на част от текстовете на Директива (ЕС) 2023/2413 от 18.10.2023 г. за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2024/1405 на Комисията от14.03.2024 г. за изменение на приложение IX към Директива (ЕС) 2018/2001 на ЕП и на Съвета. – Директивата за ВЕИ

2) При това дори тогава, когато се прави опит за пренасяне на текстове от Директивата за ВЕИ, предложенията са неясни, а прилагането им - проблематично

3) Законопроектът повтаря предложенията, направени от Министерския съвет, подложени на обществено обсъждане в периода 14.01.2025-13.02.2025 г. Усилията на депутатите-вносители на законопроекта цели „да изпере“ кабинета и предложеният законопроект да бъде приет „през задната врата“ – без обществено обсъждане и даване на отговори на всички въпроси, които обществеността задава.

Кои са основните пороци на предложения законопроект?

Липса на транспониране на чл.15б и чл.15в от Директива 2023/2413

Нетранспонираниостават текстовете на чл.15б и чл.15в от Директива 2023/2413. Това означава, че в ЗЕВИ се предвижда изготвянето само на план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия (чл.5, ал.2 от ЗЕВИ във връзка с чл.15в от Директива 2023/2014 г.). Поставя се въпросът – защо не се предвижда приемане на изготвяне на планове за приоритетни зони за останалите видове възобновяеми енергийни източници по чл.15в от Директива 2023/2413? Вносителите на законопроекта могат ли да отговорят на този въпрос? Възможно ли е ЕК да съди

България за липсата на планове за останалите видове възобновяеми енергийни източници?

Бездействието за изготвяне на планове за определяне на приоритетни зони за останалите видове възобновяеми енергийни източници по чл.15в, ал.1 от Директива 2023/2413 означава, че съществува риск да бъдат унищожени територии със значителна природозащитна стойност, преди да бъдат идентифицирани зоните за приоритетно усвояване по чл.15в, ал.1, буква „а“, “i” от Директива 2023/2413 г. Съдейки от стотиците процедури за изграждане на слънчеви фотоволтаични паркове и централи, изглежда че се случва точно това, което плановете по чл.15в, ал.1 се стремят да предотвратят – постигането на целите за производство на енергия от възобновяеми източници за сметка на терени и земи, ценни в друго – природозащитно и земеделско – отношение.

Липсва транспониране и на чл.15б от Директива 2023/2413 – задължението на държавите членки за картографиране на зоните, необходими за националния принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници до 2030 година. Депутатите-вносители на законопроекта могат ли да отговорят: Какво са сторили за това изпълнителната власт да изпълни задължението по чл.15б от Директива 2023/2413 в срока, посочен в директивата - най-късно до 21.05.2025 г. ? България може да бъде осъдена за неизпълнение на задължението по чл.15б от Директива 2023/2413?

Изправени сме пред огромно закъснение за изготвянето на Плана за определяне на приоритетни зони за обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия– в момента действията за разрешаване на производството на енергия от възобновяеми източници от всякакъв вид протича без наличието на какъвто и да било план или картографиране по чл.15б от Директива 2023/2413 и при частично, а освен това незавършено планиране по чл.15в от Директива 2023/2413 – т.е. по абсолютно хаотичен и неуправляем начин. Припомняме, че по силата на § 67 от ПЗР на ЗИД на ЗЕВИ (ДВ бр.86/2023 г.), Планът по чл.5, ал.2 от ЗЕВИ трябваше да бъде разработен до 13.04.2024 г. – т.е. преди десет месеца. Вместо да се поинтересуват от вече съществуващото неизпълнение на европейското законодателство, трима депутати -вносители на законопроекта са се заели да разчистват пътя на инвестиционните предложения за строителство на ВЕИ, като напълно игнорират механизмите за опазване на обществения интерес.

Липса на транспониране и на прилагане на чл.15г от Директива 2023/2413

Чл.15г от Директива 2023/2413 има две алинеи, които целят да осигурят участие на обществеността в процеса на взимане на решения, засягащи дейностите по производство на енергия от възобновяеми източници.

Чл.15г е напълно игнориран от вносителите на законопроекта – той нито е транспониран в националното законодателство, нито се изпълнява.

Първата алинея предвижда задължително участие на обществеността в процедурата по приемане на плановете за определяне на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. До настоящия момент нито един такъв план не е изготвен, за да бъде приет съобразно изискванията на чл.15г от Директива 2023/2413. Но това не интересува вносителите на законопроекта.

Втората алинея на чл.15г задължава държавите-членки да „насърчават общественото приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници чрез пряко или непряко участие на местните общности в тези проекти". Очевидно вносителите на законопроекта изобщо не се интересуват от чл.15г, ал.2 от директивата. Вместо това се създават механизми процесите на взимане на решение относно проектите за енергия от възобновяеми източници да протичат бързо и на тъмно – без никакво участие на обществеността.

В районите, където са построени или се планира построяването на обекти за ВЕИ съществува огромно обществено недоволство. И това недоволство е породено от пълното незачитане на чл.15г от директивата за ВЕИ. Твърдя, че става дума и за опазване на националната сигурност, защото игнорирането на чл.15г от Директивата за ВЕИ поражда недоволство и недоверие към органите на ЕС.

В законопроекта се утвърждава безумната идея за т.нар.Центрове за административно обслужване, които би трябвало да „координират" дейностите на различни държавни и общински органи и да съставят „график" за издаване на съответните разрешителни. Известно ли е на вносителите на законопроекта, че никъде, в никой закон не е регламентирано правното положение на Центровете за административно обслужване? Тези центрове не са административни органи и нямат нито права, нито задължения. Нито един Център не може да задължи например главния архитект на общината да наруши закона и да издаде незаконно разрешение за строеж в определения от Центъра срок в „графика". Безумно е Центърът за административно обслужване, вместо главния архитект да преценява пълнотата на документите, придружаващи заявлението за издаване на разрешение за строеж.Предложеният законопроект утвърждава и продължава този управленски нонсенс.

Ще отбележим, че в общественото пространство, а и в мотивите на ЗИД на ЗЕВИ няма анализ за досегашната дейност на ЦАО – не е ясно дали ЦАО са създадени и каква е тяхната роля за повишаване ефективността в работата на администрацията и за спазване на законовите срокове за произнасяне от страна на административните органи.

На основание гореизложеното предлагаме:

Предлагам параграфи от 1 до 18 да отпаднат с цел предотвратяване на наказателна процедура срещу държавата. Необходимо е да бъде внесен законопроект за транспониране на Директивата за ВЕИ в нейната цялост.

ВНОСИТЕЛИ: Красимир Ескенов Ивайлов –
Калинка Ковачка –